

gemeente harderwijk

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Algemeen Programma 5

Harderwijk is een sportieve en creatieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en te genieten van kunst en cultuur. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de Harderwijkse samenleving vergroten.

Wij activeren alle inwoners voor een actieve en gezonde leefstijl, iedereen doet mee

We willen blijvend sport- en beweeggedrag van alle inwoners stimuleren en waar mogelijk intensiveren. Motivaties voor inwoners kunnen zijn: ontspanning, presteren, maar ook ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid. Inwoners moeten zich veilig voelen en ongeacht hun achtergrond kunnen sporten en bewegen. We zetten in op bewustwording, zodat iedereen met plezier kan sporten en bewegen op zijn of haar eigen niveau.

Wij ondersteunen vitale en sterke sport- en beweegclubs

Wij streven er naar om een breed netwerk van zowel sportverenigingen als -aanbieders te faciliteren en te onderhouden. Daarnaast is er specifiek voor sportverenigingen het streven om deze op organisatiekracht te versterken. En worden verenigingen gestimuleerd om (indien mogelijk en gewenst) zich te ontwikkelen tot een vitale sportvereniging.

Wij faciliteren passende en voldoende sportvoorzieningen

In de gemeente Harderwijk willen we voldoende uitnodigende sport- en beweegvoorzieningen beschikbaar stellen. Hiermee wordt een breed aanbod van sport en bewegen mogelijk gemaakt, zowel binnen, buiten, als in de openbare ruimte.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Kunst en cultuur verbinden mensen met elkaar. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken aan een gemeenschappelijk doel en nieuwe dingen ontdekken. Dat geldt voor iedereen: jong en oud, met of zonder beperking, met iedere achtergrond. Kunst en cultuur maken de openbare ruimte afwisselend en geven gemeente Harderwijk een eigen gezicht. Daarmee maken ze de stad aantrekkelijk voor bedrijven en nieuwe inwoners en dragen ze bij aan de plaatselijke economie.

Wij ondersteunen en stimuleren culturele instellingen en initiatieven

Met subsidies en het bevorderen van samenwerking ondersteunen we de grotere culturele instellingen, zodat zij hun aanbod goed kunnen afstemmen op wat de inwoners van gemeente Harderwijk en andere belangstellenden willen. Met Stad als Podium ontwikkelen we een unieke manier om de podiumkunsten in te vullen. De culturele instellingen richten zich ook op de doelstellingen van het Sociaal Domein door die mensen te bereiken die niet zo snel meedoen aan kunst en cultuur. Zij verzorgen cultuureducatie, op school en daarbuiten. De bibliotheek vervult daarnaast een belangrijke taak bij het terugdringen van laaggeletterdheid en het vergroten van leesvaardigheid en digitale zelfredzaamheid.

Inhoud

Het programma omvat de ontwikkelingen op het gebied van cultuur, recreatie en sport.

Ontwikkelingen

De indexatie van de subsidies loopt de afgelopen jaren achter bij de stijgende kosten waarmee organisaties te maken hebben. In de afgelopen jaren hebben organisaties te kampen gehad met extreme loon- en prijsstijgingen. Hierdoor is een disbalans ontstaan tussen de compensatie voor lonen en prijzen vanuit de gemeente en de werkelijke lastenstijgingen als gevolg van CAO ontwikkelingen en prijsstijgingen bij de organisaties. Na een aantal jaren van extreme looncomponenten is juist afgelopen jaar de looncomponent lager dan de materiële index. Richting de toekomst zal de situatie opnieuw beoordeeld worden, om te bezien of hier extra in moet worden gecompenseerd.

Voor de gesubsidieerde instellingen is het niet of nauwelijks mogelijk om te bezuinigen op loon- of overige kosten. De relatieve teruggang in subsidie zal leiden tot een vermindering in het programma van deze instellingen.

Ontwikkelingen sportaccommodaties

De plannen en ontwikkelingen vanuit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) met betrekking tot de scholen, vragen om aanvullende advisering voor de aangrenzende binnensportaccommodaties. De komende tijd met name rondom Stadsweiden en Vondellaan.

GALA – Sportakkoord II – Sportbeleid

In 2026 loopt de huidige sportbeleidsnota 2023-2026 'bewegen doen we samen' af en zal een start gemaakt worden met de evaluatie, zodat er vooruit gekeken kan worden naar een nieuwe nota vanaf 2027. De voortzetting van GALA en Sportakkoord II is nog onzeker, maar zal bij voortzetting een onderdeel worden van deze nieuwe nota. Om zo integraal te blijven werken aan een gezonde generatie in 2040.

Inzet van buurtsportcoaches (Brede Regeling Combinatiefuncties)

De samenwerking met GA! Harderwijk wordt verder voortgezet en doorontwikkeld. Jaarlijks worden afspraken gemaakt en verantwoord volgens de bestaande subsidiestructuur. Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties ontvangen Cultuurkust, Zorgdat, Educare en Landstede subsidie voor inzet op het gebied van cultuur, buurtsportwerk, (speciaal) onderwijs in combinatie met sport. Door de samenwerking met Landstede worden er veel studenten ingezet.

Regiovisie op het gebied van sporten en bewegen

In de regio Noord-Veluwe wordt samengewerkt op een aantal onderwerpen. Aangepast sporten, JOGG en OKO zijn voorbeelden van onderwerpen die gezamenlijk worden opgepakt. Onder andere vanuit het GALA en Sportakkoord II is er nog meer aandacht voor samenwerking en kennisdeling.

Beweegvriendelijke en gezonde openbare ruimte

In samenwerking met Athlos zijn er een aantal beweegroutes uitgezet in de stad voor wandelen of hardlopen. De komende jaren wordt meer aandacht besteed aan activatie van de beweegroutes en andere bestaande sport- en beweegvoorzieningen. Ook wordt er steeds meer aan de voorkant meegedacht bij ruimtelijke plannen voor een gezonde en beweegvriendelijke omgeving.

Faciliteren podiumkunsten

Stad als Podium heeft aangegeven dat veranderingen in de huisvesting noodzakelijk zijn om de doeleinden m.b.t. de podiumkunsten te kunnen verwezenlijken. Na kaderstelling door de raad kan in 2026 worden begonnen met het verbeteren van de podiumlocatie.

Kunst- en Cultuurbeleid 2022-2025

In 2026 wordt de uitvoering van het kunst- en cultuurbeleid voortgezet en gestart met het evalueren van de beleidsperiode 2022-2025. Ook de gevolgen van de bezuinigingen voorzien voor 2026 worden hierbij betrokken. Tot slot blijft de samenwerking tussen de culturele instellingen een speerpunt.

Cultuureducatie

De activiteiten op het gebied van cultuureducatie richten zich op een gevarieerd aanbod, verspreid over een groot aantal disciplines, en een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair onderwijs.

Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Met ingang van 2019 ontvangt een aantal culturele instellingen een beperkte subsidie met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein.

Bibliotheek Noordwest Veluwe

Door middel van een aanpassing in de Bibliotheekwet wordt de huidige bevorderingstaak van provincies en gemeenten vanaf 2025 omgezet in een verplichting om ervoor te zorgen dat de toegang tot de openbare bibliotheek wordt gewaarborgd. Samen met de bibliotheek brengen wij in 2026 de gevolgen hiervan in kaart.

Samenwerking

Ook voor de komende periode (2025-2028) wordt binnen de regio Noord-Veluwe samengewerkt op het gebied van Cultuur en Erfgoed in het Cultuur- en Erfgoedpact, een subsidieregeling van de Provincie Gelderland. Daarnaast wordt vanuit deze regio een eenmalige subsidie van de Provincie Gelderland ingezet ter versterking van de culturele en erfgoed-infrastructuur.

Erfgoed

In 2025 wordt een erfgoedvisie opgesteld, waar onroerend erfgoed (monumenten, archeologie), roerend erfgoed (collecties, varend erfgoed) en immaterieel erfgoed in samenkomen.

Verbonden partijen

- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe
- Ontwikkelmaatschappij Vitale vakantieparken

Beleidskaders

- Beleidsnota sport en bewegen "Bewegen doen we samen" 2023-2026.
- Lokaal sportakkoord gemeente Harderwijk 2023-2026.
- Beleidsnota kunst en cultuur 2022-2025 "Voortbouwen op een stevig fundament".

Taakvelden Programma 5

5.1 Sportbeleid en activering

Portefeuillehouder(s): M. Companjen

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

Stimuleren sporten en bewegen

Harderwijk is een sportieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is en iedereen zich welkom voelt om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen. Sportclubs spelen hier een belangrijke rol in. Sport levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Daarnaast is sporten en bewegen een belangrijk middel om sociale doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van participatie, leefbaarheid en gezondheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Stimuleren van sporten en bewegen

Zowel via de vele sportaanbieders en sportverenigingen in gemeente Harderwijk als via GA! Harderwijk, willen wij inwoners inspireren in beweging te komen om zo een gezonde leefstijl te bevorderen. Hierbij gaat het om: ontspanning, presteren, ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid.

- We werken aan het verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen.
- We bevorderen een gezonde en actieve leefstijl, specifiek voor jongeren en senioren.
- We zetten in op voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de wijk.
- We versterken de verbinding met zorg.
- We stimuleren talentontwikkeling.

Regulier

Sporten beschikbaar stellen voor iedereen

De meeste inwoners zijn prima in staat om uit eigen beweging te sporten of te bewegen. Maar meedoen aan sport en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er moet voor iedereen ruimte zijn om te sporten en te bewegen, ongeacht iemands leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, geloof, seksuele geaardheid of sociale positie.

- We zetten in op kennisdeling en deskundigheidsbevordering.
- We stimuleren het aangepast sporten.
- We stimuleren inwoners in kwetsbare situaties om in beweging te komen

Om alle kinderen te kunnen laten meedoen, nemen wij deel aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Hierbij bieden wij ook de mogelijkheden voor het zwemdiploma A via het Zwemfonds. De gemeente biedt ook schoolzwemmen aan, waarin leerlingen uit groep 5 en 6 leren Reddend Zwemmen en Survivalzwemmen.

Regulier

Inzetten op vitaliteit van sportverenigingen

In de gemeente Harderwijk zijn zowel sportverenigingen als sportaanbieders actief. Voor de uitvoering van het sportbeleid, en omdat verenigd sporten op zich al waardevol is, zijn beiden van belang en zijn we met beide groepen in contact. Voor de sportverenigingen bieden we extra ondersteuning en advies, vanwege het belang van de sociale context van de vereniging, de inzet van vrijwilligers en de specifieke vragen die zij hebben.

- We adviseren en ondersteunen sport- en beweegclubs.
- We helpen sportverenigingen met het vrijwilligersbeleid.

- We helpen sportverenigingen met het professionaliseren.

Regulier

[Uitvoeringsprogramma voor de sportbeleidsnota uitvoeren](#)

Het uitvoeringsprogramma van de beleidsnota sport en bewegen is leidend voor de inzet in 2026.

Regulier

[Evaluatie sportbeleidsnota 2023-2026](#)

In 2026 loopt de huidige beleidsnota sport en bewegen 2023-2026 af. Er wordt in 2026 een evaluatie gemaakt van het lopende sportbeleid, waarbij er alvast vooruitgekeken wordt naar de beleidsnota sport en bewegen 2027-2030.

Specifiek

[Uitwerking bezuinigingsopdracht GA! Harderwijk](#)

Er zijn vanaf 2026 bezuinigingen doorgevoerd voor GA! Harderwijk. Samen met GA! Harderwijk wordt bekeken welke taken niet meer uitgevoerd kunnen worden.

Specifiek

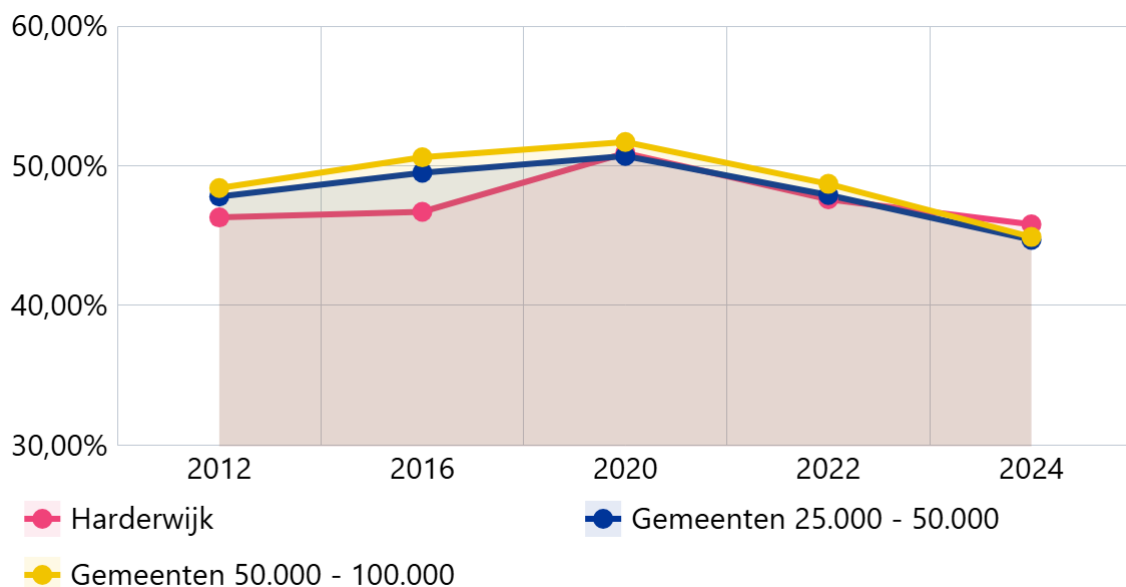
[Stimuleren sociaal veilige sport](#)

Extra aandacht is er in 2026 voor een sociaal veilige sport bij de sportclubs. Regionaal zijn er afspraken gemaakt om de sportclubs te stimuleren aan de basiseisen, de 4V's, te voldoen. De 4 V's staan voor Verenigingsbrede gedragscode, Vertrouwenscontactpersoon, Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor vrijwilligers en Vakkundig geschoolde trainer-coaches. De sportclubs worden hiervoor benaderd en worden geholpen door de clubadviseur.

Specifiek

Verplichte beleidsindicatoren 5.1 Sportbeleid en activering

Niet-sporters

Bron: Meerdere bronnen

5.2 Sportaccommodaties

Portefeuillehouder(s): M. Companjen

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

Voldoende en kwalitatief goede sport- en beweegvoorzieningen

Voldoende en goede sportaccommodaties, zowel binnen als buiten, die afgestemd zijn op de wensen van de gebruiker en zo bijdragen aan de ambities van gemeente Harderwijk.

Voldoende en gevarieerde sport- en beweegaanbod in de openbare ruimte om zo sport en bewegen toegankelijk te houden voor alle inwoners van gemeente Harderwijk.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderhouden van sportfaciliteiten

- Het onderhouden van de buitensportaccommodaties op de diverse in Harderwijk en Hierden gelegen sportparken. Hiermee voldoen we aan de eisen van de sportbonden (o.a. KNAU, KNVB, KNHB) zodat de velden geschikt zijn om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden en beheren/exploiteren van binnensportaccommodaties van de gemeente Harderwijk, inclusief het zwembad, waardoor deze aansluiten bij de ambities vanuit het sportbeleid. De accommodaties dienen te voldoen aan de eisen van het bewegingsonderwijs en zijn geschikt voor verenigingen om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Groot onderhoud en verduurzaming van diverse gymzalen en sporthallen om de levensduur van de faciliteiten te verlengen en de kwaliteit te waarborgen.

Regulier

Groot onderhoud voetbalvelden

Volgens het Beheerplan voor de buitensportaccommodaties wordt het hoofdveld van Zwart-Wit en twee kunstgrasvelden van VV Hierden vervangen in 2026. Hiermee blijven de velden voldoen aan de eisen vanuit de bond om te kunnen blijven voorzien in wedstrijd- en trainingsmogelijkheden.

Specifiek

Activering sport- en beweegvoorzieningen openbare ruimte

In 2026 wordt extra aandacht besteed aan activering van bestaande sport- en beweegactiviteiten in de gemeente Harderwijk. Samen met GA! Harderwijk stimuleren wij het bewegen in de openbare ruimte.

Specifiek

Uitwerking sportaccommodatie Stadsweiden

Volgend uit de ontwikkelingen van het IHP (Integraal Huisvestingsplan) wordt er ook gekeken naar aangrenzende sportaccommodaties. In Stadsweiden wordt er onderzoek gedaan of een nieuwe sporthal wenselijk is. Dit als vervanging van de huidige sportzaal. Deze hal wordt gebruikt door het bewegingsonderwijs en de sportverenigingen.

Specifiek

Stimuleren beweegvriendelijke en gezonde openbare ruimte

- Het onderhouden en beheren van openbare beweegplekken, zoals de kunstgrasvelden, het callisthenicspark, de skeelerbaan, skatebanen, pumptrackbanen en 3x3 veldje.
- Het stimuleren van laagdrempelige beweegmogelijkheden in de openbare ruimte, zoals beweegroutes, om het bewegen zo toegankelijk mogelijk te maken. Er wordt onderzocht of er behoefte is aan alternatieve beweegroutes voor specifieke doelgroepen

Regulier

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

De stad als podium presenteren

We willen culturele initiatieven en creatief ondernemerschap benutten als motor voor economische spin-off op basis van de rijke historie van de gemeente Harderwijk en het historisch centrum. Wij willen de stad als podium presenteren en gebruiken.

Wat gaan we ervoor doen?

Professionaliseren van de Popschool

In 2025 zijn de aanvullende middelen gebruikt voor het deels invoeren van Fair Pay voor de docenten. Het uurloon wordt in 2026 stapsgewijs verder verhoogd tot marktconform niveau. Daarnaast is de popschool als organisatie bezig met een transitie die ervoor zorgt dat de organisatie past bij de inhoudelijke ontwikkelingen die het heeft doorgemaakt. Van een initiatief van enthousiaste popmusici is de Popschool uitgegroeid tot een volwassen en unieke organisatie binnen een regionaal en landelijk netwerk van muziekeducatie.

Regulier

Wat willen we bereiken?

Een cultureel verrijkte openbare ruimte

Wij willen kunst en cultureel erfgoed benutten om de uitstraling, betekenis en kwaliteit van de openbare ruimte in Harderwijk en Hierden te versterken. We willen dat kunst voor inwoners, bezoekers en bedrijven toegankelijk is. Kunst kan daarnaast ook een middel zijn voor de beleving van en een dialoog over maatschappelijke kernwaarden.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderhouden kunst in de openbare ruimte

Onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte en benutting van erfgoed om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.

Regulier

Wat willen we bereiken?

Een kwalitatief goed en divers cultureel aanbod

We zetten in op professionele culturele instellingen die een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers en Hierdenaren verzorgen en daarvoor optimaal samenwerken, zowel onderling als met amateurkunstinstellingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Realiseren van een kwalitatief en toegankelijk cultureel aanbod

Een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers en Hierdenaren. Benutting van culturele initiatieven als motor voor economische spin-off en de stad als podium, op basis van de rijke historie van gemeente Harderwijk en het historisch centrum.

Regulier

Omgaan met budgetverlaging

Onder categorie A van de ombuigingen valt het terugbrengen van het budget voor multiculturele activiteiten vanaf 2025. Eveneens is onder categorie A opgenomen het verlagen van het budget voor aankoop en onderhoud van beeldende kunst (het betreft hier binnenkunst uit de gemeentelijke kunstcollectie).

In 2026 wordt bezuinigd op de subsidies van de culturele instellingen. In 2026 worden de gevolgen hiervan voor de kwaliteit en toegankelijkheid van de activiteiten nauwlettend in de gaten gehouden.

Specifiek

Evalueren beleidsnota cultuur 2022-2025

De looptijd van de beleidsnota cultuur 2022-2025 'Voortbouwen op een stevig fundament' eindigt in 2025. In 2026 wordt de nota geëvalueerd.

Wat willen we bereiken?

Inwoners de kans geven zelf deel- en kennis te nemen van culturele activiteiten

Het goede voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur stimuleert bewoners en bezoekers van gemeente Harderwijk om kennis te nemen van en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers blijft daarbij noodzakelijk, zeker met het oog op de ombuigingen. Het is daarom ook in 2026 belangrijk om vrijwilligers te vinden en te behouden. Kunst en cultuur zijn een belangrijke manier om deelname aan de samenleving te bevorderen. Wij stimuleren talentontwikkeling van de jeugd en faciliteren de relatie tussen kunst, cultuur en het onderwijs. Na de fusie worden via de Stichting Stad als Podium (voorheen Stad als Podium en Stichting Podia Harderwijk) de podiumkunsten ondersteund, met diverse activiteiten en uitvoeringen op locaties in de stad, Estrado, De Catharinakapel en Het Garnizoen (gevestigd in het Bouw en Infra Park).

Wat gaan we ervoor doen?

Ondersteunen amateurkunst

Versterken ondersteuning amateurkunstbeoefening

Regulier

Stimuleren culturele ontwikkeling

Stimulering van cultuureducatie en talentontwikkeling.

Regulier

Besluit nemen over de realisatie van een binnenpodium

De podiumkunsten staan onder druk in Harderwijk. Steeds minder inwoners bezoeken een podiumvoorstelling en ook het aantal voorstellingen neemt af. Daarom is het nodig om de podiumkunsten een impuls te geven. Wanneer de raad eind 2025 een besluit heeft genomen over de kaders, gaat het college in 2026 aan de slag met het verbeteren van een al bestaande podiumvoorziening in Harderwijk. Hiervoor zijn op dit moment drie locaties in beeld. Met een verbeterde podiumvoorziening kan Stad als Podium de komende jaren haar professionele ambities waarmaken voor de inwoners van gemeente Harderwijk.

Specifiek

Wat willen we bereiken?

Vrijwilligers vinden en behouden

Het goede voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur stimuleert bewoners en bezoekers van gemeente Harderwijk om kennis te nemen van en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers blijft daarbij noodzakelijk, zeker met het oog op de ombuigingen. Het is daarom ook in 2026 belangrijk om vrijwilligers te vinden en te behouden.

Wat gaan we ervoor doen?

Vrijwilligersmarkt

Er wordt jaarlijks een vrijwilligersmarkt georganiseerd, waar ook culturele partners bij betrokken worden.

Regulier

Harderwijk voor elkaar

Het platform Harderwijk voor Elkaar is gelanceerd, waar vraag en aanbod qua vrijwilligers en vrijwilligerswerk bij elkaar komen.

Regulier

5.4 Musea

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

[Het verleden van Harderwijk en Hierden waarborgen voor de toekomst](#)

Door middel van subsidies voor musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven willen wij de geschiedenis en gebruiken van Harderwijk en Hierden en de omliggende regio onderzoeken, presenteren en bewaren voor alle Harderwijkers, Hierdenaren en toekomstige generaties.

Wat gaan we ervoor doen?

[In stand houden Streekarchivariaat](#)

Tevens wordt het Streekarchivariaat in stand gehouden. Het SNWV beheert onder andere de overgebrachte archieven van de gemeente en voert de dienstverlening uit ten aanzien van deze archieven. Veelvuldig geraadpleegde archieven kunnen worden gedigitaliseerd voor raadpleging. Daarnaast voert het SNWV ook toezicht uit op het informatie- en archiefbeheer van de gemeente.

Regulier

[Bijdragen aan de toegankelijkheid van de lokale geschiedenis](#)

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt voorzien in de toegankelijkheid van de geschiedenis van gemeente Harderwijk door middel van een permanente tentoonstelling hierover in het Stadsmuseum, in de toegankelijkheid van tijdelijke tentoonstellingen over geschiedenis en (moderne) kunst in het Stadsmuseum.

Regulier

[Nieuw onderkomen Marius van Dokkum Museum](#)

In 2026 verhuist het Marius van Dokkum Museum van de oude Snijkamer naar een monumentaal pand aan Het Klooster / Academiestraat. Dit pand wordt daartoe verbouwd met steun van fondsen, eigen middelen en een incidentele subsidie van de gemeente. Het museum trekt jaarlijks zo'n 80.000 bezoekers naar Harderwijk.

Specifiek

5.5 Cultureel erfgoed

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

[Het cultureel erfgoed bewaren, onderzoeken, versterken en zichtbaar maken](#)

Het behouden en beschermen van de historische gebouwen, archeologische vindplaatsen en de cultuurlandschappen van Harderwijk en Hierden en deze, waar mogelijk, toegankelijk en zichtbaar te maken.

Wat gaan we ervoor doen?

[Beoordelen omgevingsvergunningen](#)

De aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het wijzigen/verbouwen van een beschermd gemeentelijk of rijksmonument, worden voor advies voorgelegd aan de commissie omgevingskwaliteit en inhoudelijk beoordeeld. Er wordt toezicht gehouden op de verleende omgevingsvergunning.

Regulier

Subsidiëren van onderhoud aan monumenten

Het verstekken van subsidies voor onderhoudswerkzaamheden van gemeentelijke monumenten en bepaalde rijksmonumenten.

Regulier

Zorg dragen voor archeologie en cultuurhistorisch behoud

Cultuurhistorische waarden, zoals monumenten, karakteristieke/beeldbepalende gebouwen, landschapselementen en archeologische vondsten, worden waar mogelijk behouden, herbestemd en geïntegreerd in nieuwe woon- en werkgebieden.

Regulier

Ondersteunen van de monumentencommissie

De gemeente is volgens de Omgevingswet verplicht om een commissie te hebben, die het gemeentebestuur tenminste adviseert over aanvragen, omgevingsvergunning voor het wijzigen van rijksmonumenten. In de gemeente Harderwijk heeft de adviescommissie Omgevingskwaliteit mede deze taak. De commissie adviseert ook over het wijzigen van gemeentelijke monumenten, het aanwijzen of afvoeren van gemeentelijke monumenten en over welstand.

Regulier

Waarderen van cultuurhistorische locaties

Het (laten) inventariseren, waarderen en selecteren van cultuurhistorische waarden van gebouwen, archeologische vindplaatsen en overige locaties/elementen.

Regulier

Aanwijzen van gemeentelijke monumenten

Het aanwijzen van gebouwen en bouwwerken als beschermd gemeentelijk monument. Dit gebeurt door middel van inventarisaties en onderzoek op basis van een door het college en/of raad vastgestelde agenda, of op verzoek van een eigenaar of belangenorganisatie.

Specifiek

Publiek informeren en voorlichten

Het geven van informatie en voorlichting over (de instandhouding) van monumenten en archeologische vindplaatsen. Dit doen we ondermeer door middel van de gemeentelijke website, informatieborden in de openbare ruimte en het zichtbaar maken van archeologische vondsten in de openbare ruimte. Tevens subsidiëren we de organisatie van de Open Monumentendag.

Regulier

Onderhouden van monumenten in gemeentelijk eigendom

Het onderhouden van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten in eigendom, zoals de Vischpoort, Oude Stadhuis, de stadsmuren, Smeepoort en Catharinakapel. Het onderhoud vindt plaats op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Regulier

Inventariseren en waarderen van interieurs

Als uitvoering van de Visie religieus erfgoed worden, in overleg en afstemming met de betrokken eigenaren, de interieurs en roerende zaken van 5 kerkgebouwen geïnventariseerd en gewaardeerd. De kerkeigenaren krijgen op deze manier inzicht en waardering voor het interieur en bijzondere roerende zaken van de kerkgebouwen.

Regulier

Opstellen van erfgoedbeleid

Er wordt uitvoering gegeven aan het in 2025 vastgestelde erfgoedbeleid, waarin behoud en omgang met onroerend erfgoed (o.a. monumenten, archeologie), roerend erfgoed (o.a. varend erfgoed) en immaterieel erfgoed (o.a. volksgebruiken) samenkomen.

Regulier

5.6 Media

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Mens & Maatschappij

Wat willen we bereiken?

Verzorgen van een goede informatievoorziening voor de inwoners

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met de openbare bibliotheek, de Cultuurwijzer, de lokale media en de verzekeringen en de onroerendzaakbelasting van de culturele instellingen. Al deze zaken hebben betrekking op een goede informatievoorziening van de inwoners van Harderwijk en Hierden. Mogelijk zullen in de nabije toekomst kostenoverwegingen leiden tot een aangepast aanbod. Gemeenten zijn wettelijk verplicht, de toegang van hun inwoners tot een openbare bibliotheek te bevorderen. Vanaf de ingangsdatum van de nieuwe Bibliotheekwet zal deze verplichting veranderen in de verplichting de toegang tot een openbare bibliotheek met een in de wet bepaald voorzieningenniveau te waarborgen. In 2026 moet hier vorm aan worden gegeven.

Wat gaan we ervoor doen?

Subsidiëren van de bibliotheek en Stichting Veluwe FM

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de openbare bibliotheek in stand gehouden door de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe en wordt de Stichting Veluwe FM in stand gehouden.

Regulier

Organiseren Cultuurwijzer

De Cultuurwijzer maakt het voor kinderen, jongeren en volwassenen mogelijk om laagdrempelig kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

Regulier

Voorbereiden op de wettelijke zorgplicht

Samen met de bibliotheek voorbereiding op de wettelijke zorgplicht die de gemeente vanaf de ingangsdatum van de nieuwe Bibliotheekwet zal hebben.

Specifiek

Open-Plus concept invoeren bij de bibliotheek

De bibliotheek heeft met het Open-Plus concept positieve ervaring opgedaan in de vestiging in Putten. Door de bibliotheek (voor leden) doorlopend open te stellen, kan worden tegemoetgekomen aan de dringende behoefte van met name scholieren en studenten aan een rustige werkplek. Hiermee zal de bibliotheek 24/7 opengesteld worden.

Regulier

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Een verzorgde en goed functionerende openbare ruimte

De gemeente levert een verzorgde basiskwaliteit en een goed functionerende openbare ruimte.

Wat gaan we ervoor doen?

Planmatig onderhouden

Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie).

Regulier

Plantsoenkwaliteit handhaven

Het plantsoen jaarrond op kwaliteitsniveau B. Onder kwaliteitsniveau B wordt verstaan: een vorm van onkruidbeheersing waarbij de nadruk ligt op de technische kwaliteit en beeldkwaliteit (beperkt mate van onkruid, de maximale hoogte is 30 cm). De jaarlijkse noodzakelijke vervanging realiseren. Dit betekent ca. 35.000 m2 plantsoen en ca. 95 bomen.

Regulier

Invulling geven aan ombuigingen

In categorie A en B van de ombuigingen is een taakstelling opgenomen voor beheer en onderhoud groen. Hier wordt, na het vaststellen van de begroting 2025, bij de behandeling van het nieuwe IBOR-plan, door de Raad in oktober 2025 nadere invulling gegeven.

Regulier

Wat willen we bereiken?

Goed onderhouden en stabiele natuurterreinen

Stabiele natuurterreinen waarin de verschillende functies; natuur, recreatie en houtoogst op een maatschappelijk verantwoorde wijze tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. Net als in het stedelijk beheer maken we ook in het beheer van de natuurterreinen gebruik van vijf thema's. Doel van deze thema's is het bevorderen van de realisatie van de doelen in het integrale gemeentelijke beleid.

Wat gaan we ervoor doen?

Het onderhouden van de gemeentelijke natuurterreinen

Dit betekent de volgende werkzaamheden:

- Het beheer en onderhoud van de gemeentelijk natuurterreinen (met name bossen) waarbij de Natuur, recreatie en houtoogst de drie pijlers zijn
- De jaarlijkse noodzakelijke dunning realiseren, (100 ha met gemiddelde meerjaren opbrengst van c.a. 1.100 m3 per jaar);
- Uitvoering van Faunabeheerplan (Prov. Gelderland)

Regulier

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van lokale initiatieven

Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om zelf initiatieven op te pakken en uit te voeren. Zo houden we de dynamiek die in de afgelopen periode is ontstaan vast. Om onze doelen te bereiken maken we gebruik van vijf thema's: Natuurlijk Duurzaam, Burger en Bedrijfsinitiatieven, Eenvoud en Differentiatie, Gezondheid en Vitaliteit en Iedereen doet mee.

Totaaloverzicht Programma 5

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Baten						
TV51 TV51 Sportbeleid en activering	328	320	274	0	0	0
TV52 TV52 Sportaccommodaties	2.545	2.313	2.539	2.568	2.694	2.694
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	13	93	94	94	94	94
TV54 TV54 Musea	84	86	88	88	88	88
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	245	169	173	173	173	173
TV56 TV56 Media	184	47	47	47	47	47
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	119	145	136	136	136	140
Totaal Baten	3.517	3.173	3.352	3.107	3.232	3.237
Lasten						
TV51 TV51 Sportbeleid en activering	-1.150	-1.145	-1.094	-1.064	-1.058	-1.049
TV52 TV52 Sportaccommodaties	-4.382	-5.362	-5.569	-5.338	-5.283	-5.208
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-3.257	-3.230	-2.977	-2.802	-2.782	-2.691
TV54 TV54 Musea	-1.057	-1.163	-893	-887	-887	-886
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	-827	-691	-567	-564	-558	-558
TV56 TV56 Media	-1.086	-1.001	-1.029	-875	-871	-871
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.240	-6.346	-5.307	-5.146	-5.042	-5.016
Totaal Lasten	-17.000	-18.938	-17.435	-16.676	-16.480	-16.279
Onttrekkingen						
TV52 TV52 Sportaccommodaties	375	407	159	159	2	2
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	311	146	31	83	83	83
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	67	108	77	77	77	77
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9	17	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	763	678	267	319	162	162
Stortingen						
TV52 TV52 Sportaccommodaties	-46	-904	0	0	0	0
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	-5	-12	-12	-12	-12	-12
Totaal Stortingen	-51	-916	-12	-12	-12	-12
Gerealiseerd resultaat	-12.771	-16.004	-13.828	-13.263	-13.098	-12.893

Financiële analyse begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitief 2026 - Totaal 2025
Baten	3.173	3.352	179
Lasten	-18.938	-17.435	1.503
Onttrekkingen	678	267	-410
Stortingen	-916	-12	904
Verschil	-16.004	-13.828	2.176

Het resultaat van programma 5 is als volgt te verklaren

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Ondewerp	Bedrag afwijking	Verwijzing toelichting
	Nieuw beleid	-45	1
	Ombuigingen	365	2
	Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	708	3
	Kapitaallasten	51	4
	Doorberekende salariskosten	-128	5
	Incidentele middelen 2025	678	6
5.2	Reserve mutaties Sytel	904	7
5.2	Exploitatie Sytel	16	8
5.2	Vervanging kunstgrasvelden	-204	9
5.3	Ombuiging Popschool 2025	21	10
5.7	Vervallen projectbijdrage	-63	11
	Diversen	-127	12
	Totaal	2.176	

Toelichting op de financiële analyse

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Naam aanmelding	I / S	2026	2027	2028	2029
5.1 Sportbeleid en activering	Koningsspelen	I	-9	-9	-9	-
5.1 Sportbeleid en activering	Beweegcoach senioren	S	-	-	-70	-70
5.3 Cultuur	Exploitatiesubsidie de Mess	I	-30	-	-	-
5.3 Cultuur	Cultuur en erfgoedpact	S	-6	-6	-6	-6
5.7 Openbaar groen en buitenrecreatie	Herinrichting Openbare ruimte Goeman Borgesiuslaan	S	-	-15	-15	-15
	Totaal programma 5		-45	-31	-101	-91

1. Nieuw beleid

In bovenstaande tabel zijn de posten opgenomen die gerelateerd zijn aan nieuw beleid in 2026. Ten opzichte van 2025 geeft dit een nadelig effect.

2. Ombuigingen

Met de behandeling van de begroting 2025-2028 is door de raad besloten om de ombuigingen categorie B te effectueren. In 2026 levert dit ten opzichte van 2025 per saldo een begroot voordeel op.

3. Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)

Bepaalde budgetten die in 2024 niet (volledig) zijn benut, zijn vanuit de Jaarrekening 2024 meegenomen naar de Begroting 2025. In de Begroting 2026 komen deze budgetten te vervallen en ontstaat een voordelig effect.

4. Kapitaallasten

Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze kapitaallasten worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's en hebben voor dit programma een voordelig effect.

5. Doorberekende salariskosten	Jaarlijks wordt de verwachte urenbesteding per taakveld opgevraagd. De geraamde salariskosten worden op basis van deze urenbesteding doorberekend. Voor 2026 leidt dit ten opzichte van 2025 tot een nadelig effect.
6. Incidentele middelen 2025	In de begroting 2025 zijn een aantal incidentele budgetten opgenomen. In de begroting 2026 zijn deze budgetten komen te vervallen of verlaagd. Dit leidt tot een voordelig resultaat.
7. Reserve mutaties Sytel	In 2025 staan er een tweetal toevingen begroot aan reserves vanuit programma 5. De reserve "Subsidieregeling eenmalige investeringen sportaccomodaties" (€450.000,- vanuit de Kadernota 2026-2029) en een toevoeging aan de reserve "energieneutraal de Sytel" (€454.250,- vanuit de jaarrekening 2024). Ten opzichte van de begroting 2025 levert dit in 2026 een voordeel op van €904.250,-.
8. Exploitatie Sytel	In de begroting 2026 hebben er een aantal bijstellingen plaatsgevonden binnen de exploitatie van de Sytel. Aan de uitgavenkant heeft er bijstelling plaatsgevonden op de OZB uitgaven en is het onderhoudsbudget bijgesteld vanwege een hogere indexering vanuit de leverancier. Beide bijstellingen konden gedekt worden vanuit extra opbrengsten. Per saldo leveren de bijstellingen een voordeel op van afgerond €15.500,-.
9. Vervanging kunstgrasvelden	Met de Kadernota 2025-2028 zijn de vervangingsinvesteringen voor de kunstgrasvelden van Zwart-Wit en Hierden naar voren gehaald. De restant boekwaarde per 31-12-2026 moet vanuit wet- en regelgeving (BBV) worden gedesinvesteerd. Ter dekking van deze desinvestering zijn deze lasten meegenomen in de Kadernota 2025-2028. Ten opzichte van de begroting 2025 is dit een incidenteel nadeel in 2026.
10. Ombuiging Popschool 2025	Vooruitlopend op de ombuiging culturele instellingen vanaf 2026 is de ombuiging voor de Popschool deels in 2025 gerealiseerd.
11. Vervallen projectbijdrage	De bijdrage aan het project Revitalisering Binnenstad loopt af in 2025, waardoor het budget in 2026 weer volledig beschikbaar is voor het oorspronkelijke doel.
12. Diversen	Diverse kleine budgetwijzigingen, voornamelijk vanwege het indexeren van de budgetten, hebben geleid tot een nadelig effect.

